

Veřejné finance: téma č. 9:

Daňová teorie

Daň:

- snižuje disponibilní důchod poplatníka → transfer do veřejného sektoru → změna rozpočtového omezení u poplatníka daně → důchodový efekt
- ovlivňuje chování daňového subjektu → substituce na méně zdaněný faktor → viz docílit co nejvyšší užitek s co nejnižším daňovým zatížením, nebo se dokonce vyhnout dani - ale zůstává újma → distorzní daně → substituční efekt

! újma:

- státu – přijde o část daňového výnosu
- daňového subjektu → změna preferencí – neuspokojení někt. potřeb, snížení zisku
- ...

→ absolutní, tj. mrtvá ztráta – neboli nadměrné daňové břemeno

→ je tím větší, čím větší je substituční efekt, při neelastické poptávce, nabídce mizí

Mrtvá ztráta – snižuje efektivnost zdanění - vliv:

- výše daně
- elasticita nabídky a poptávky

Celkové daňové břemeno =

Daň + náklady zdanění

administrativní

mrtvá ztráta

státu

vyvolané

(na správu a výběr)

(u daň. subjektu)

daňové břemeno > daňový výnos

- největší mrtvá ztráta – při zavedení nové daně, změně daňového systému ...

→ Ramseovo daňové pravidlo:

- vzroste-li daň k-krát, mrtvá ztráta vzroste k – krát

→ roste se čtvercem růstu daně, tzn. rychleji než roste daň

→ - je menší při více menších daních

- x je velká při jedné velké dani
- je nulová u paušální daně

→ největší daně na
→ produkci
→ výrobní faktory,

u nichž je:

- poptávka cenově neelastická
- nabídka (potravin ...)

→ - spotřeba se výrazně nesníží
- výroba se výrazně nesníží
- minimalizuje se mrtvá ztráta

- ! ale: nespravedlnost ve zdanění
→ regresivní dopad

Náměty k zamyšlení

1. Zhodnoťte využití funkcí daní v praxi při konstrukci jednotlivých daní v ČR.
2. Zamyslete se, jak jednotlivé druhy daní v ČR splňují daňové principy. Jaké z toho vyplývají dopady, resp. by měly, do konstrukce daní?
3. Zamyslete se nad nadměrným daňovým břemenem, co způsobuje. Je reálné ho snižovat? Jak ho lze snižovat?
4. Zamyslete se nad tím, že v konečném důsledku každá daň dopadá na jednotlivce. Co to způsobuje, jaký to má dopad?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

